Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historia Marchionum Badensium & Hachbergensium - Cod. Karlsruhe 3293 II 10

Gamans, Johannes

St. Peter auf dem Schwarzwald, 1758

XXX.

urn:nbn:de:bsz:31-267058

Visual Library

7. Eliſabetha, Uxor primum Gabrielis Salamanie, comitis ab Ortenburg, ducta an. 1533. poſt ejus mortem nubit ſecundo Conrado comiti à Caſtel, Wolfgangi filio 1545.

8. Margaretha uxor comitis Wolfgangi ab Oetingen, filij Ludovici ſen. ducta 1558.

9. Salome filia Erneſti ultima, uxor Uladislaj Comitis ab Haag ducta an. 1540. obiit

10. Carolus ex Roſenfelſia.

XXX. Carolus. Hic mortuis ante patrem Erneſtum ſuis fratribus, ſolus in principatibus et Dominiis ſuccedit, Marchio Badenſis in Pforzen, Durlach, et Hochberg, Landgravius in Suſenberg, Dnus Röttelenſis et Badenwil. prudentiſsimus princeps, natus Sulzbergæ in Brisgoia an. 1529. circa Joan. Baptiſtæ, Pforzhemij comiſsos ſibi ſubditos gubernare cœpit 1553. præter arcem Caroloburgam etiam Caſtellum Hochberg validè munivit, uti ex inſcriptione lapidis in Hochberg patet, de quo ſupra, et Sedem Pforzhemio Durlacum tranſtulit, 1565. cui Translationi cauſam dedere Pforzheimenſes, qui neſcio, qua denegarunt, quibus præſtandis deinde translata aula fuiſsent promptiſsimi. In arce Pforzhem. aliquot annos affixa fuiſse dicitur tabula, in qua Cauſa hujus translationis erant deſcripta. Hic primus abrogata religione pontificia Confeſsionem Auguſtanam in Marchionatum introduxit, an. 1556. opera Jacobi Andreæ, et Jacobi Herebrandi Theologorum Tübingenſium. Præfuit laudabiliter Principatui, et præter alia memoranda Max. II. Imperatoris filiam Eliſabetham, Carolo IX. Galliæ Regi deſponſatam, cum valido et ſplendidiſsimo equitatu in Galliam deduxit an. 1570. ob. Caroliburgi 1577. 13. Mart. ſepulty

Pforzena, ubi praeclarum monumentum cum ſe-
quenti Epigrapha ipſi poſitum:
Illuſtriſsimus et magnanimus Princeps et Dom. Carolus
Marchio Badenſis et Hochbergenſis Dnus in Röteln et
Badenweiler . . . . totius Marchiae ſingulare decus, qui
mortuo patre D. Erneſto unicus Succeſsor ditiones haeredi-
tarias, inprimis divino cultu ab antiquis ſordibus re-
purgato, inſigni animi prudentia, juſtitia et fortitudine
tam belli quam pacis tempore 24. annos placidiſsime guber-
navit, ampliſsimis aedificiis ornavit, et ſingulari indu-
ſtria indefeſsoque labore multo fertiliores reddidit, dignus
longiore vita, ſi Deo placuiſset. Nondum expleto 48. aeta-
tis ſuae año 23. d. mart. an. Dñi 1577. in arce Caroli-
burgica imatura morte eripitur, atque hic ut vivus
juſserat, ſepelitur, glorioſam exſpectans reſurrectionem,
quam ei largiri dignetur omnipotens Pater per Jeſum
Chriſtum filium ſuum unigenitum, Amen. Marito
ac parenti chariſsimo conjux ſecunda Anna Palatina
et 3. filij Erneſtus Fridericus, Jacobus et Georgius Fri-
dericus in perennem et benemeritam memoriam H. M. P.

Cum gemina Carolum Thalami conſorte Johannes
Trarbachius mira ſculpſit feliciter arte

Uxores enim duas habuit, prima fuit Kunigunda
Caſimiri Marchionis Brandenburgici filia ducta 1551.
10. Mart. ob. 1558. Gemunda Suevorum Dominica In-
vocavit. Secunda fuit Anna, filia Ruperti Pala-
tini Veldentiani, nata 1540. 12. Nov. ducta 1558.
Cal. Aug. nuptiis Heidelbergae celebratis, quae obiit
Grabenae in viduitate an. 1586. 3. Apr. ſepulta Pforzhemij,
Matrona omnibus virtutibus ornatiſsima. Liberi
Caroli numerantur ex uxore priori Brandenburgica

1. Maria, nata Hachbergae Jan. 1553. ob. Pforzenae
1561. ij. Nov.

2. Albertus natus Pforzenae 12. Jun. 1555. moritur

ex Podraga, quam ex intemperantia contraxerat, ob: 1574. 4. Maij. Ex uxore verò posteriori Palatina suscepti sunt Ursula Dorothea, Ernestus Fridericus, Jacobus, Anna Maria Elisabetha, Georgius Fridericus.

Ursula Dorothea, nata 20. Jun. 1559. ux. prima Ludovici Ducis Würtembergici, ducta 1579. 8. Nov. nuptiis Stutgardiæ regali pompa celebratis, quas Nicodemus Frischlinus carmine decantavit obiit ἄπαις 1583. 19. Maij in festo Pentecostes Noribergæ in reditu ex Saxonia à nuptiis Vinariensibus, sepulta Tübingæ

Ernestus Fridericus, natus Muhlbergæ 1560. 17. Octbr. uxorem ducit 1585. 21. Dec. obiit Durlaci sine liberis an. 1604. 14. Apr. Princeps prudentissimus et magnanimus qui virtutis documentum primum in domesticæ rei administratione dedit, fossam enim palustrem arcis Caroliburgicæ judiciis fœdore gravem in amœnos hortos mutavit. Lacus et piscinas circa Cœnobium Gottsau, derivatis per Canales in Rhenum aquis, quarum exhalationes propinquis vineis oberant, in prata, fertiles agros, et læta pascua redigit, ex quibus armenta, et equi magno numero aluntur, palatio splendido in media planitie exstructo, quod tamen incertum, qua de causa non absolvit; memoria dignior est Schola, quam an. 1586. Durlaci aperuit, excitato a fundamentis ædificio, in quo præter VI. Classes, quibus Juventus distinctis gradibus eruditur, etiam auditorium continetur publicum Philosophiæ ac Theologiæ docendæ, nec non exercendis in declamando et disputando Auditoribus distinctum Rectorem, Professores, ac Præceptores idoneos magno sumptu conquisivit, et honestis Stipendiis ornavit, alendis ex Subditorum pueris, qui cæteris indole præcellerent,

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

rei divinæ proficiendis perpetuos decrevit reditus. Dehinc ad externa traductus, et Johanne Manderſcheid Epo argentinenſi è vivis ſublato, et ob duos ſimul diverſo Canonicorum pontificiorum et Evangelicorū calculo electos præſules, Johannem Georgium, Brandenburgicum Marchionem, et Carolum Lotharingiæ Cardinalem Schismate et bello exorto, an. 1592. ipſe partes Brandenburgici ſecutus, 1000 pedites duxit, et cum iis, poſt año 1594. Marchionatum Badenſem ſuperiorem occupavit, et ita ipſum Eduardum, propria culpa tale infortunium ſibi accerſentem, in exilium ire, et extorrē hinc inde vagari coëgit; quamobrem ipſi inſidiæ ab Eduardi miniſtris ſtructæ, ex quibus tamen nonnulli comprehenſi Durlaci ſuppliciis affecti ſunt, de quibus ipſa acta multa, admiratione digna ſuppeditant. Uxorem habuit Annam, filiam Ezardi comitis Friſiæ Orientalis, viduam Ludovici Electoris palatini, natam Aurici in Friſia an. 1562. 26. Jun. quæ nupſit tertiò Duci Saxoniæ Lauenburgico Julio Henrico, nuptiis 1617. 7mo Mart. Graben celebratis, ob. 1621.

Hic Princeps Erneſtus Fridericus fuit ſtatura planè heroica et regali, ſed marchionatu Badenſi occupato tot infirmitatibus usq; ad ultimum vitæ ſpiritum afflictus eſt, ut ipſi de ſtatura ſua heroica multum deceſſerit; pedibus enim uti non poterat, ſed in ſella portabatur, toto corpore inferiori ſucco ſuo vitali miſerandum in modum privato, ita ut nulla remedia juvarent, ſed magnitudo ac ~~diuturnitas~~ diuturnitas morbi cuncta reſpuerat, quaſi non ex cauſis naturalibus, ſed ex magica et ſupernaturali quadam

virtute et potentia orta, præſertim cùm Badæ cereæ aliquæ Imagines repertæ ſint, quas in perniciem ejus paratas multi, non absq; ratione, crediderunt. In hoc tamen adhuc felix fuit, quod in ægro et infirmo corpore ſanam mentem retinuerit. De Religione nihil loquor, quam mutavit, et in Calviniſtarum partes tranſiit, libro contra Formulam Concordiæ edito mit dem Titul: Christliches Bedencken welches gemeiniglich das Staffortische Buch genennt wird, ibidem enim typis fuit impreſſus, ſed manum de tabula.

D. Iacobus, ex teſtamento paterno dominus in Hochberg, princeps ſimiliter prudentiſſimus, et virtutibus magno heroe dignis præ aliis exornatus, fundamentis litterarum in Academia Argentinenſi poſitis. A Philippo Ludovico Palatino Neoburgico, et Ludovico Duce Würtembergico Curatoribus an. 1581. in Italiam cum Litteris comendatitiis ad Remp. Venetam, magnum Hetruriæ Ducem, Mantuanum, Ferrarienſem, Parmenſem, et alios miſſus eſt, qua perluſtrata rediit in Germaniam, et an. 1584. uxorem habuit Elisabetham, filiam Floriſſij Comitis Cuilenburgici. Deinde cum bellorum faces in Gallia magis magisq; inflamarentur, nec ulla ſpes pacis affulgeret, ipſe quoq; militiam ſecutus eſt, et in favorem Lotharingi exercitum conſcripſit, qui tamen poſtea ob promiſſa ſed non præſtita a Lotharingo ſtipendia rebellavit, et Iacobum Hochbergam ſeſe conferentem in Germaniam usq; inſecutus, ab eo, quidquid ſtipendij reſtabat, impudenter factis exigere non vere-

batur;

batur; quare non parva macula optimo Principi inurebatur, et is ancipiti bellorum alea non confisus, animum post hæc ad tranquilliorem vitam direxit. cùm verò hoc ipso tempore Johannes Pistorius Niddanus, ipsius fratris Ernesti Frid. medicus et Consiliarius, abjurata confessione Augustana religionem pontificiã esset amplexus, in sedula incubuit, ut non ipsũ solũ Jacobum, sed et fratrem ejus ad eandem religionẽ complectendam, quibuscunq; modis posset, persuaderet: quod ipsius propositum etiam apud Jacobum brevi tempore tantum profecit, ut de Confessione Augustana, in qua natus fuerat et educatus, non parum dubitare inciperet; quamobrem 1589. 28. Nov. inter Jacobum Andreæ Theologum Tubingensem, et dictum Johannem Pistorium Badæ in præsentia Eduardi fortunati agnati sui, et Friderici Würtenbergici Comitis Montbelgardensis colloquio instituto dubium, quod in religione habebat, sibi eximere, uti prætendebat, proposuerat; cùm verò inter colloquentes de modo disputandi non conveniret, atq; ita re infecta discederetur an. 1590. aliud colloquium de Ecclesia inter Johannem Pappum Theologum Argent. et Concionatorem aulicum Johannem Zehnderum Emendingæ instituit, in quo colloquio sessio prima 3.tio Junij, ultima vero 7.mo ejusdem habita est. Cùm itaq; hoc in Colloquio Pappum ad multas absurditates redactum, econtra Concionatorem suum aulicum, qui partes pontificias defenderat, victoriam reportasse, atq; ita sese in opinione sua omnino confirmatum corroboratumq; sibi persuaderet, 5. Junij ejusdem anni in Monasterio Tenebacensi Confessione Augustana repudiata Religionem pontificiam publicè

profeſsus eſt, abſolutus prius ab hæreſi per manus
Theodori Buſæi Jeſuitæ et Rectoris Molsheimenſis, in
præſentia Martini Abbatis ibidem: Marci Epi Lyden-
ſis et Suffraganei Baſileenſis; item Georgij Hanlin,
Theologi et Parochi friburgenſis, Friderici à Weiſsenau,
Laurentij a Rexleben, Johannis Zehnders, et plurium
aliorum tam pontificiæ quam Evangelicæ religioni
addictorum; Religionem pontificiam publicè profeſsam
cum omnibus Ceremoniis pontificiis in Marchionatu
quoqz Hochbergenſi introducere cogitabat, in quem
finem ipſe templa conſecrari denuò fecit, atqz ita nihil
intermiſit, quod ad Religionis novæ dogmata plan-
tanda conducere putabat: ſed cum viæ noſtræ ſint in
manu Dei, ſpe ſua Jacobus fruſtratur; VII. Aug. eodē
anno 1590. Emendingæ ex hac vita emigravit, natus
Pforzhemij an. 1562. 26. Maij. Poſt mortem ejus dictus
Piſtorius, VI. cauſas, quibus motus religionem Ponti-
ficiam amplexus ſit, ipſius nomine edidit. Et ſane,
ut ex ipſius confeſsione in Monasterio Tenebacenſi
facta magna lætitia et gaudium /: quod ex litteris
Guilielmi Bojoariæ Ducis, Cardinalis Andreæ, Epiſcopi
Conſtantienſis, item Eporum Argentinenſis, Spirenſis,
et Baſileenſis, inprimis verò ipſius Pontificis Six-
ti V. literis, quas 18. Aug. an. 1590. per Octavium
Epum Alexandrinum, Sedis pontificiæ ad Helvetios
Legatum, ad ipſum miſit, et ei cum oblatione om-
nium paternorum officiorum de Converſione pluribus
verbis gratulatus eſt :/ excitatum eſt; ita ipſi mors
improviſa non exiguum luctum et triſtitiam ſuſcita-
vit, Auguſtanæ enim Confeſsioni addicti ſcilicet fra-
ter Erneſtus Fridericus cum ſorore Elisabetha

Philippo Ludovico Palatino, Ulrico Würtenbergico, Haſsiæ Landgravio et aliis, qui eum, dum viveret, à concepta opinione diverſis litteris dehortabantur, ipſius ſortem miſerari et deplorare non deſtiterunt. Tu, O Sancte Spiritus ducito nos in omnẽ veritatem, Deus autem, ejus verbum eſt veritas.

Uxorem habuit, ut ſupradictum, Elisabetham Comitiſsam Culenburgicam, quæ poſt mariti mortem nupſit Carolo comiti Zollerano, et poſt hunc Baroni de Hohenſaxen. ob. 1620. et ſuſcepit ex hoc Jacobo Añam, quæ nata eſt Hachbergæ 1587. 13. Jun. nupta Conrado Deccio Durlaci 1607. 14. Dec. ob. 1648. Erneſtum Carolum natũ 1588. 21. Jul. Hochbergæ, ob. eodẽ año 19. Sept. Jacoben natam 1589. 24. Jun. Emendingæ, quæ fuit virgo piiſsima et modeſtiſsima, ab ipſa prima ætate variis morbis oppreſsa, paucos dies ſana peregit. ob. 29. Nov. 1625. cælebs apud ſororem Annam Comitiſsam Waldecenſem. Erneſtum Jacobum poſthumum, nat. an. 1590. 24. Aug. ob. 1591. 2. Mart. vid. infra ſignum $\frac{8}{+}$.

XXXI. *Georgius Fridericus Caroli filius* eſt inter fratres minimus et ultimo natus, inde etiã ut tota hac genealogia factum, poſtremo loco refertur: tamen quia et familiam ſervavit et propagavit, et propter multa præclarè geſta inter ipſos merito primas fert. Natus eſt Durlaci 30. Jan. 1573. in arce Caroloburgica. obiit Argentinæ $\frac{14}{24}$. Sept. 1638. primum ex teſtamento paterno Dominus in Röttelen,